

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K

Forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden – direktoratets sagsnr. 20-26-0062

Som led i mit tilsyn med forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden bad jeg i mit brev af 18. november 2020 Direktoratet for Kriminalforsorgen om en række oplysninger. Jeg har i forlængelse heraf modtaget direktoratets mail af 12. februar 2021 med bilag (direktoratets sagsnr. 20-26-0062).

Under ombudsmandens tilsynsbesøg den 26. august 2020 i Svendborg Arrest og den 8. og 9. oktober 2020 i Jyderup Fængsel var der fokus på bl.a. forholdene i institutionerne som følge af COVID-19. Oplysninger fra tilsynsbesøget i Jyderup Fængsel indgik i grundlaget for mine spørgsmål i mit brev af 18. november 2020 til direktoratet.

I forlængelse af mit tidligere brev af 3. juli 2020 til Direktoratet for Kriminalforsorgen i sagen har jeg ved udgangen af hver måned modtaget en kopi af den seneste udgave af Direktoratet for Kriminalforsorgens "COVID-19 opgørelse". Desuden har jeg løbende modtaget en kopi af kriminalforsorgens ajourførte beredskabsplaner. Beredskabsplanerne af 22. marts 2021 er de seneste planer, der er indgået i grundlaget for dette brev.

Yderligere har forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden været drøftet på et møde den 7. december 2020 mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Folketingets Ombudsmand.

DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur og Institut for Menneskerettigheder deltager i tilsynet med forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden.

12. april 2021

Dok.nr. 20/05935-55/NMR
Bedes oplyst ved
henvendelse

+ bilag

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

1. Vurdering og det videre arbejde

Ved udgangen af november 2020 havde i alt 14 indsatte været smittet med COVID-19. Ved udgangen af marts 2021 havde i alt 94 indsatte været smittet med COVID-19. Efter min opfattelse viser disse tal, at der er god grund til, at Direktoratet for Kriminalforsorgen fortsat har fokus på at forebygge smittespredning i kriminalforsorgens institutioner.

Samtidig har de indsatte efter det oplyste i en længere periode og særligt siden den 10. december 2020 opholdt sig under ganske restriktive forhold i kriminalforsorgens institutioner. Der har således siden den 10. december 2020 kun i meget begrænset omfang været adgang til beskæftigelse, udgang og besøg, ligesom adgang til kondirum og sportshaller er suspenderet.

I mit brev af 3. juli 2020 anbefalede jeg, at kriminalforsorgen evaluerede erfaringerne gjort i COVID-19-perioden med henblik på at vurdere, om eventuelle fremtidige epidemier – eller alvorlige sygdomsudbrud med særlig risiko for smittespredning i kriminalforsorgens institutioner – kan håndteres effektivt og samtidig under mindre restriktive forhold.

I mine breve af 3. juli og 18. november 2020 stillede jeg desuden en række spørgsmål om bl.a. kriminalforsorgens teststrategi, herunder om sundhedsmyndighederne havde været inddraget i udarbejdelsen af strategien.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i sit brev af 12. februar 2021 oplyst, at direktoratet er meget opmærksom på, at dagligdagen i kriminalforsorgens institutioner er meget mærket af COVID 19-situationen – både for ansatte og indsatte. Kriminalforsorgen vil derfor fortsat forsøge at drage nytte af de løbende erfaringer med håndteringen af COVID-19 og løbende vurdere, hvornår det er sundhedsfagligt forsvarligt at justere de forskellige restriktioner over for de indsatte. Kriminalforsorgen har i den forbindelse mulighed for at rådføre sig med Sundhedsstyrelsen, kriminalforsorgens lægefaglige rådgiver og interne lægefaglige kompetencer.

Endvidere har jeg noteret mig, at der i en periode over sommeren, hvor smittetrykket i Danmark var lavere, var fokus på at lade forholdene i kriminalforsorgen nærme sig en normalisering, og at der under den gradvise nedlukning ultimo 2020, herunder den yderligere nedlukning siden 10. december 2020, har været fokus på at opretholde muligheden for at modtage besøg fra 3-5 pårørende og i et vist omfang komme på udgang i forbindelse med jul og nytår. Tilsvarende har der været fokus på at sikre udgang i et vist omfang i forbindelse med påske. Der har ligeledes været fokus på at sikre kompenserende foranstaltninger som f.eks. telefonkontakt for varetægtsarrestanter med besøgs- og brevkontrol og mulighed for, at indsatte i åbne fængsler kan anvende egne mobiltelefoner.

Jeg har yderligere noteret mig, at det nu udtrykkeligt fremgår af beredskabsplanerne, at der skal foretages en screening af nye indsatte, og at det i videst muligt omfang skal undgås, at nyindsatte placeres i dobbeltcelle eller i dobbeltbelæg. Herudover er der sket en udvikling i direktoratets teststrategi, så det nu er muligt at teste bl.a. nyindsatte.

Endelig har jeg noteret mig, at Direktoratet for Kriminalforsorgen den 22. marts 2021 har udsendt en nyhed om kriminalforsorgens plan for afvikling af COVID-19-restriktionerne.

Som ombudsmand har jeg ikke særlige faglige kompetencer til at vurdere, hvilke tiltag der er nødvendige for at forebygge en smittespredning i kriminalforsorgens institutioner, eller hvilken teststrategi der er den rigtige.

Denne vurdering beror på bl.a. sundhedsfaglig kundskab og foretages efter det oplyste af kriminalforsorgen med bistand fra Sundhedsstyrelsen, kriminalforsorgens lægefaglige rådgiver og interne lægefaglige kompetencer.

Jeg har herefter på det foreliggende grundlag besluttet at afslutte mit tilsyn med forholdene i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden.

For en nærmere beskrivelse af grundlaget for ombudsmandens tilsyn med forholdene for de indsatte i kriminalforsorgens institutioner i COVID-19-perioden henviser jeg til mit brev af 3. juli 2020.

Jeg beder om fortsat fortløbende at modtage ajourførte udgaver af beredskabsplanerne og ved udgangen af hver måned at modtage den seneste udgave af direktoratets "COVID-19 opgørelse".

Til orientering kan jeg endvidere oplyse, at jeg i dag har bedt Udlændingestyrelsen om at oplyse, hvorvidt Sundhedsstyrelsen eller andre myndigheder er involveret i tilrettelæggelsen af strategien for test af beboere i udrejsecentrene. Jeg vedlægger en kopi af mit brev til Udlændingestyrelsen.

2. Særlige fokusområder under COVID-19-tilsynet

2.1. Brug af isolation og test mv. for at hindre smittespredning

2.1.1. Screening og teststrategi

2.1.1.1. I mit brev af 18. november 2020 anbefalede jeg direktoratet, at det fremgår udtrykkeligt af beredskabsplanerne for alle kriminalforsorgens institutioner, at nye indsatte og beboere skal screenes for symptomer på COVID-19

ved modtagelsen, og hvordan denne screening skal foretages. Desuden bad jeg direktoratet om at oplyse nærmere om kriminalforsorgens teststrategi.

Som baggrund for mine spørgsmål henviste jeg bl.a. til, at World Health Organization (WHO) den 15. marts 2020 udgav den midlertidige vejledning "Preparedness, prevention and control of COVID-19 in prisons and other places of detention". Det fremgår af vejledningen, at indsatte i fængsler mv. udgør en særligt sårbar gruppe i forhold til COVID-19.

Herudover følger det af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om artikel 3 i den europæiske menneskerettighedskonvention, at staten har en positiv forpligtelse til at tage vare på frihedsberøvede personers sundhed.

2.1.1.2. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst følgende i brevet af 12. februar 2021:

"Som nævnt på mødet den 7. december 2020 med Folketingets Ombudsmand, DIGNITY og IMR blev der – blandt andet på baggrund af de i brev af 18. november 2020 anførte spørgsmål – holdt et møde med Sundhedsstyrelsen den 25. november 2020 vedr. bl.a. kriminalforsorgens teststrategi. Sundhedsmyndighederne var på daværende tidspunkt enige i kriminalforsorgens teststrategi, ligesom Sundhedsstyrelsen vurderede, at der ikke var grundlag for, at sundhedsmyndighederne skulle udarbejde specifikke retningslinjer til kriminalforsorgen vedrørende test og brug af værnemidler. Sundhedsmyndighederne gjorde på mødet med direktoratet opmærksom på, at deres vurdering kunne ændres, herunder på baggrund af smitteudviklingen i samfundet.

Som det fremgår af brev af 15. september 2020 og som nævnt på mødet den 30. oktober 2020, vurderer kriminalforsorgen løbende, hvorvidt der er grundlag for at ændre teststrategien for at minimere risikoen for smitte i kriminalforsorgens institutioner, herunder fra nye indsatte.

Kriminalforsorgens løbende overvejelser foregår blandt andet i kriminalforsorgens krisestab og baserer sig blandt andet på sundhedsmyndighedernes materiale om COVID-19, herunder i forhold til testning, samt på de oplysninger, som kriminalforsorgen modtager via NOST, hvor kriminalforsorgen og blandt andet Sundhedsstyrelsen er repræsenteret. Kriminalforsorgen har derudover fortsat mulighed for at rådføre sig med kriminalforsorgens lægefaglige konsulent samt med de to overlæger, der er ansat i Område Hovedstaden og Område Syddanmark.

Det kan i tilknytning hertil oplyses, at kriminalforsorgens tilgang til test har ændret sig siden de seneste drøftelser herom på mødet med Folketingets Ombudsmand, DIGNITY og IMR den 7. december 2020. Baggrunden herfor er blandt andet, at sundhedsmyndighedernes strategi i forhold til smitteopsporing og test er ændret, og at den samlede myndighedsindsats i forhold til den konkrete testgennemførelse ved testcentrene er styrket, herunder ved anvendelse af hurtig-test. Derudover har kriminalforsorgen styrket beredskabet i forhold til at rekvirere og gennemføre test, herunder ved at kriminalforsorgen – som det også er foreslået af ombudsmanden – har uddannet eget personale til at gennemføre hurtig-test. Disse ændrede forhold har betydet, at nogle af de (sikkerhedsmæssige og) logistiske udfordringer, der er nævnt i brev af 15. september 2020, ikke længere gør sig gældende.

I forlængelse af ovenstående – og i tilknytning til ombudsmandens spørgsmål 1–3 – skal direktoratet særligt fremhæve følgende:

Det blev i beredskabsplan for fængsler og arrester af 20. november 2020 præciseret, at alle fængsler og arrester skal have en procedure for, at den indsatte ved indsættelse vurderes i forhold til smitte for COVID-19 (modtagesscreening). Det blev i samme beredskabsplan indskrevet, at placering af nye indsatte i dobbeltbelæg så vidt muligt skal undgås. Det blev efterfølgende opdateret, således at det fremgår, at det både er placering i dobbeltbelæg og dobbeltcelle, der så vidt muligt skal undgås.

Det blev i beredskabsplan af 18. december 2020 (s. 2) indskrevet, at hurtig-test kan bringes i anvendelse efter forudgående sundhedsfaglig vurdering, herunder evt. i forbindelse med test af indsatte ved overførsel eller efter udgang. Sundhedsstyrelsens anbefalinger for brug af hurtig-test af 18. december 2020 blev udsendt som bilag til beredskabsplanen.

Der blev i tilknytning til opdatering af beredskabsplan af 6. januar 2021 udsendt praktisk information om rekvirering af test i de fire områder, ligesom der skete en mindre opdatering af afsnittet om anvendelse af hurtig-test.

Med virkning fra den 11. januar 2021 åbnede kriminalforsorgen gradvist for nye indsættelser i landets fængsler med fokus på indsættelse af dømte med banderelationer og dømte i de sager, hvor den dømte er dømt for vold, våben eller voldtægt (VVV-sager).

Det blev i tilknytning hertil indskrevet i beredskabsplan af 8. januar 2021 i afsnittet "særligt fokus på nye anholdte, arresterter og selvmødere (gældende fra den 11. januar 2021)" (s. 9), at det i videst muligt omfang skal sikres, at anholdte, arresterter og selvmødere har kontakt til så få

ansatte og indsatte som muligt indtil 48 timer efter indsættelsen. I den periode skal der være særlig opmærksomhed på smitteindikationer. Det fremgår videre, at indsatte testes ved indsættelse, hvis der er mulighed herfor, ligesom der kan ske afskæring fra fællesskab.

Beredskabsplanen af 8. januar 2021 blev endvidere opdateret, således at det i afsnittet "indsættelse i dobbeltbelæg ved modtagelse" (s. 9), fremgår, at placering af nye indsatte i dobbeltbelæg og dobbeltceller så vidt muligt skal undgås. Det blev ved opdateringen understreget, at hvis det er nødvendigt at placere personer i dobbeltbelæg, så bør det være indsatte, der allerede er i institutionen.

Med virkning fra den 18. januar 2021 åbnede kriminalforsorgen yderligere for nye indsættelser, således, at der kunne ske anmeldelse af alle dømte, der skal anmeldes til lukket fængsel.

I tilknytning hertil blev beredskabsplanen den 18. januar 2021 opdateret, således at der i afsnittet "særligt fokus på nye anholdte, arrestanter og selvmødere (gældende fra den 11. januar 2021)" (s. 9) blev suppleret med en sætning om, at den enkelte institution kan udarbejde en procedure for screening med hurtig-test eller PCR-test. I tilknytning hertil blev afsnittet "anvendelse af hurtig-test" (s. 6) opdateret, således at det bl.a. fremgår, at hurtig-test kan anvendes til screening, mens der skal anvendes PCR-test, når den indsatte har symptomer og ved smitteopsporing. Da den gradvise åbning ikke førte til større smittespredning i kriminalforsorgens institutioner, blev det vurderet sundhedsmæssigt forsvarligt at annullere tilsigelsesstoppet helt, så alle dømte – med virkning fra den 8. februar 2021 - igen kan indkaldes til afsoning i såvel lukkede som åbne fængsler.

(...)

Det kan afslutningsvist oplyses, at der ikke foreligger anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen om regelmæssig screening af indsatte i fængsler, arrester og pensioner. Det skal hertil oplyses, at kriminalforsorgen har været i dialog med sundhedsmyndighederne vedrørende muligheden for at gennemføre løbende screeninger af alle indsatte, jf. ordningen fra plejehjem, men at sundhedsmyndighederne har meddelt, at der ikke er testkapacitet til en sådan ordning."

2.1.1.3. Jeg har noteret mig, at det nu fremgår af beredskabsplanen, at der skal foretages en screening af nye indsatte ved modtagelsen, og at nye indsatte så vidt muligt ikke skal placeres i dobbeltcelle eller i dobbeltbelæg.

Oplysningerne herom giver mig ikke anledning til at foretage yderligere.

2.1.1.4. Jeg har endvidere noteret mig, at Direktoratet for Kriminalforsorgen løbende vurderer sin teststrategi i samråd med bl.a. direktoratets lægefaglige konsulent og læger ansat i to kriminalforsorgsområder samt herudover har mulighed for – som det blev gjort den 25. november 2020 – at inddrage Sundhedsstyrelsen.

Det er derudover positivt, at direktoratets løbende overvejelser har ledt til ændringer af kriminalforsorgens teststrategi, så det nu bl.a. er muligt at teste indsatte i forbindelse med modtagelse.

På denne baggrund – og på baggrund af mine overvejelser i pkt. 1 ovenfor – giver direktoratets oplysninger om kriminalforsorgens teststrategi, herunder oplysningerne om inddragelse af lægefaglig ekspertise og sundhedsmyndighederne, mig ikke anledning til at foretage yderligere.

2.1.1.5. Det fremgår fortsat af beredskabsplanerne (senest af beredskabsplanen af 22. marts 2021), at indsatte kan afskæres fra retten til fællesskab ved bl.a. smittesymptomer, efter positivt testsvar og som led i kriminalforsorgens smitteopsporingsstrategi.

Jeg har herudover noteret mig, at det i videst muligt omfang skal sikres, at anholdte, arresteranter og selvmødere har kontakt til så få ansatte og indsatte som muligt indtil 48 timer efter indsættelsen.

Oplysningerne om afskæring fra retten til fællesskab mv. giver mig på baggrund af mine overvejelser i pkt. 1 ovenfor ikke anledning til at foretage yderligere.

Jeg bemærker dog, at jeg i mit brev af 3. juli 2020 anbefalede, at direktoratet overvejer at fastsætte skriftlige retningslinjer om forebyggelse af psykiske skadevirkninger som følge af isolation på grund af COVID-19, eventuelle fremtidige epidemier eller alvorlige sygdomsudbrud med særlig risiko for smittespredning i kriminalforsorgens institutioner, og at disse retningslinjer har særligt fokus på alternative måder, den indsatte kan have meningsfuld menneskelig kontakt, herunder til andre end pårørende, og holde sig beskæftiget på.

2.1.1.6. Jeg har noteret mig, at det er Udlændingestyrelsen, der er ansvarlig for teststrategien i udrejsecentrene. Jeg foretager mig på den baggrund ikke yderligere over for Direktoratet for Kriminalforsorgen i den anledning.

2.1.2. Håndværkeres brug af mundbind

Under et tilsynsbesøg den 8. og 9. oktober 2020 i Jyderup Fængsel klagede de indsatte over, at håndværkere i fængslet ikke skulle bære mundbind. De

indsatte oplyste bl.a., at håndværkerne opholdt sig i de samme lokaler som de indsatte, når håndværkerne skulle have udleveret nøgler.

På den baggrund bad jeg direktoratet om at oplyse, hvilke overvejelser der ligger til grund for vurderingen af, at der ikke er behov for, at eksterne samarbejdspartnere anvender mundbind, når de opholder sig i de samme lokaler som indsatte, svarende til situationen på Jyderup Fængsel.

Direktoratet har i den forbindelse oplyst følgende:

”Direktoratet skal i relation til spørgsmålet om håndteringen af eksterne håndværkere oplyse, at der ved opdatering af beredskabsplanen for fængsler og arrester den 10. december 2020 blev indskrevet følgende under afsnittet ”Eksterne håndværkere og byggeprojekter” (s. 20):

”...

Efter beslutning af direktoratet eller områdekantorerne kan der gives tilladelse til videreførelse af f.eks. byggeprojekter, der indebærer tilstedeværelse af eksterne håndværkere.

Hvis der gives tilladelse, skal de konkrete håndværkere have indskærpet de sundhedsmæssige anbefalinger, ligesom det skal sikres, at disse efterleves.

Byggeprojekter og tilstedeværelsen af håndværkere, der forudsætter tæt kontakt til medarbejdere, indsatte, celler og personalefaciliteter, skal under alle omstændigheder i videst muligt omfang undgås.

...”

Det er således alene projekter, der er kritiske, som videreføres og udgangspunktet er, at projekter, som forudsætter tæt kontakt til medarbejdere og indsatte, bør undgås. Kriminalforsorgen er opmærksom på at minimere den mulige smitterisiko, der kan være fra eksterne samarbejdspartners adgang til kriminalforsorgens institutioner, herunder i forhold til afstandskrav til de indsatte mv.”

Oplysningerne giver mig ikke anledning til at foretage mig yderligere.

2.2. Håndtering af indsatte i risikogruppe

2.2.1. Indsatte i risikogruppe skulle ifølge de første beredskabsplaner opfordres til at lade sig frivilligt udelukke fra fællesskab af hensyn til deres egen sundhed. Af de senere beredskabsplaner – herunder den seneste beredskabsplan af 22. marts 2021 – fremgår følgende:

"Sundhedsstyrelsen vurderer at følgende personer har en øget risiko for et alvorligt sygdomsforløb ved smitte med coronavirus:

(...)

Samtlige institutioner skal afdække, hvorvidt konkrete indsatte er omfattet heraf, således at dette kan indgå i den lokale indsats.

Indsatte omfattet af ovenstående skal konkret vejledes om smitteforebyggelse mv.

Indsatte omfattet af ovenstående skal have udleveret mundbind, hvis der ikke kan holdes 2 meters afstand til andre. Der kan udleveres ét mundbind om dagen."

Ved beredskabsplanen af 9. december 2020 blev følgende tilføjet:

"Ansatte skal så vidt muligt bære mundbind ved tæt kontakt til særligt sårbare indsatte, hvis den indsatte ikke selv har mundbind på."

Tilføjjelsen fremgår fortsat af beredskabsplanerne, herunder af den seneste beredskabsplan af 22. marts 2021.

I kriminalforsorgens "Covid-19 opgørelse" angives det, hvor mange indsatte der er "delvist skærmet". Betegnelsen "delvist skærmet" anvendes om indsatte, som er præventivt skærmet med "åben dør".

2.2.2. Under tilsynsbesøget i Jyderup Fængsel i oktober 2020 blev det oplyst, at alle, der er præventivt skærmet, bor på egen celle og har eget toilet. Da der er dobbeltbelæg på hele den almindelige åbne afdeling, er mænd i risikogruppe så vidt muligt placeret på kontraktafdelingen. De kvindelige indsatte i risikogruppe havde i starten af perioden mulighed for at anvende besøgslejlighedens badefaciliteter. På tidspunktet for tilsynsbesøget fik alle, der var præventivt skærmede, mulighed for at gå i bad som de første, efter at gangmanden havde gjort baderummene rene.

Ud over tilbuddet om enkeltceller, særlige badetider og udlevering af gratis mundbind blev der på Jyderup Fængsel ikke taget særlige hensyn til personer i risikogruppe. De pågældende indsatte var således f.eks. henvist til at bruge køkkenet samtidig med de øvrige indsatte. Der var heller ikke særlige beskæftigelsesmuligheder eller særlige aktiviteter for denne persongruppe. De ansatte orienterede ikke de øvrige indsatte om, hvem der var i risikogruppe, og hvordan de skulle forholde sig til dem. Det var således op til den enkelte selv at holde sig skærmet.

2.2.3. I mit brev af 18. november 2020 bad jeg Direktoratet for Kriminalforsorgen om at oplyse, om der havde været overvejelser om, hvorvidt det var muligt – eventuelt på tværs af institutionerne – at anbringe de præventivt skærmede indsatte i risikogruppe på en måde, så disse indsatte har mulighed for at opretholde en mere konsekvent præventiv skærmning – eventuelt i fællesskab med andre indsatte i præventiv skærmning. Hvis ikke dette var tilfældet, bad jeg direktoratet om at oplyse, hvad der var baggrunden herfor.

2.2.4. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst følgende:

”Direktoratet for Kriminalforsorgen kan oplyse, at det inden for den nuværende beredskabsplan er muligt at anbringe de præventivt skærmede indsatte, der er i risikogruppen ift. COVID-19, på en måde, så disse indsatte har mulighed for en mere konsekvent præventiv skærmning – eventuelt på tværs af institutionerne og i fællesskab med andre indsatte i samme situation. Det kan endvidere oplyses, at der er et kriminalforsorgsområde, der har valgt at samle indsatte, der er i risikogruppen i ét fængsel.

Det er således fundet mest hensigtsmæssigt, at der i de enkelte områder bliver fundet løsninger i forhold til skærmning af indsatte i risikogruppen, hvor der kan tages højde for lokale forhold.”

2.2.5. Jeg har noteret mig det oplyste om, at det er fundet mest hensigtsmæssigt, at der i de enkelte områder bliver fundet løsninger i forhold til skærmning af indsatte i risikogruppen, hvor der kan tages højde for lokale forhold. Jeg har endvidere noteret mig, at det nu fremgår af beredskabsplanerne, at personalet så vidt muligt skal bære mundbind ved tæt kontakt til særligt sårbare indsatte, hvis den indsatte ikke selv har mundbind på.

Herudover har jeg noteret mig, at der med beredskabsplanerne af 22. februar 2021 er indført retningslinjer om vaccination af indsatte i øget risiko for et alvorligt sygdomsforløb ved smitte med COVID-19. Det fremgår heraf, at disse indsatte er i vaccinationsgruppe 5, og at områderne bør være opmærksomme på, at indsatte omfattet af målgruppen får tilbuddet om vaccination. Det fremgår også, at i tilfælde, hvor indsatte, der er omfattet af gruppe 5, ikke kan møde på det regionale vaccinationscenter af sikkerhedsmæssige årsager, må vaccinationen udsættes, til der kommer udkørende vaccination til fængsler og arresthuse.

Oplysningerne giver mig ikke anledning til at foretage mig yderligere.

2.3. Udgang, besøg mv.

2.3.1. Aflysning af udgange mv. og begrænsning af besøg i en række kommuner i Nordjylland – kompenserende foranstaltninger

I mit brev af 18. november 2020 bad jeg direktoratet om at oplyse, om direktoratet havde overvejet at fastsætte retningslinjer om kompenserende foranstaltninger som følge af afskæringen af adgang til at modtage besøg og at komme på udgang for indsatte i en række nordjyske kommuner.

Direktoratet har i den forbindelse oplyst, at restriktionerne vedrørende besøg og udgang som følge af nedlukningen i Nordjylland varede i perioden fra den 6. november til den 20. november 2020. Under denne regionbestemte nedlukning af Nordjylland blev Kriminalforsorgen Midt- og Nordjylland tillagt kompetencen til at gennemføre relevante kompenserende tiltag tilpasset lokale forhold i institutionerne. Blandt andet blev det tidligere anvendte kompenserende tiltag om øget telefonering benyttet. Direktoratet henviser i den forbindelse til beredskabsplanen af 9. november 2020.

Oplysningerne giver mig ikke anledning til at foretage mig yderligere. Jeg har i den forbindelse noteret mig, at det i forbindelse med indførelsen af yderligere (landsdækkende) restriktioner den 10. december 2020 i forhold til besøg og udgang er indføjet udtrykkelige retningslinjer om tiltag, som skal kompensere for de begrænsede muligheder for besøg og udgang.

2.3.2. Begrænsning i besøg – dispensation fra "nærtstående"

Indsattes adgang til at modtage besøg er ifølge beredskabsplanerne som udgangspunkt begrænset til "nærtstående". Der kan i helt særlige tilfælde og efter en konkret vurdering gennemføres besøg af ikke nærtstående personer, eksempelvis hvis der er tale om allerede planlagte besøg fra udlandet.

Under tilsynsbesøget i Jyderup Fængsel i oktober 2020 blev det oplyst, at indsatte, som ikke har nærtstående personer som defineret i beredskabsplanen, ikke vil kunne modtage besøg. Det blev herunder oplyst, at muligheden for i helt særlige tilfælde og efter en konkret vurdering at gennemføre besøg af ikke nærtstående personer alene gælder allerede planlagte besøg fra udlandet.

Direktoratet har oplyst følgende:

"I forhold til muligheden for besøg af ikke-nærtstående fremgår der den samme retningslinje i beredskabsplanen af 9. december 2020 som ved beredskabsplanen af 9. november 2020, som ombudsmandens spørgsmål udspringer af - dvs. at det fortsat i helt særlige tilfælde og efter en

konkret vurdering kan gennemføres besøg af ikke-nærtstående, *eksempelvis* hvis der er tale om allerede planlagte besøg fra udlandet. Denne formulering er endvidere fastholdt i senere beredskabsplaner, herunder den senest opdaterede beredskabsplan af 8. februar 2021. Side 12 af 13

Direktoratet kan i tilknytning hertil bekræfte, at retningslinjen ift. muligheden for besøg af ikke-nærtstående skal forstås således, at indsatte i helt særlige tilfælde og efter en konkret vurdering kan modtage besøg af ikke-nærtstående personer. Det i beredskabsplanen nævnte eksempel om allerede planlagte besøg fra udlandet er alene et eksempel, og der kan således også være andre situationer, hvor det (helt ekstraordinært) kan tillades.

Endelig skal det bemærkes, at der ved indførslen af de yderligere besøgsrestriktioner den 10. december 2020 blev indført mulighed for besøg fra Røde Kors besøgstjeneste og bistandsværger, herunder for de grønlandske dømtede, i de tilfælde, hvor den indsatte ikke modtager besøg af nærtstående personer.”

Det oplyste giver mig ikke anledning til at foretage mig yderligere. Jeg har dog valgt at sende Jyderup Fængsel en kopi af dette brev til orientering.

2.3.3. Den seneste udvikling – udgang, besøg, beskæftigelse, misbrugsbehandling mv.

Direktoratet har oplyst følgende om den seneste udvikling i COVID-19-situationen i kriminalforsorgens institutioner:

”Som nævnt indledningsvist blev det med virkning fra 10. december 2020 – på baggrund af smitteudviklingen i samfundet og i kriminalforsorgens institutioner – vurderet nødvendigt at indføre et tilsigelsesstop, samt en lang række restriktioner i forhold til de indsattes muligheder for beskæftigelse, misbrugsbehandling, udgang og besøg mv., for derved at minimere risikoen for smittespredning blandt indsatte og ansatte i kriminalforsorgens institutioner. Situationen i forhold til COVID-19 var på det tidspunkt på mange måder værre end i foråret 2020.

Som nævnt ovenfor (under afsnit 2.2.1) har kriminalforsorgen i løbet af januar 2021 gradvist åbnet op for tilsigelser af dømtede på fri fod, og med virkning fra 8. februar 2021 er det – blandt andet med henvisning til det faldende smittetryk - vurderet sundhedsfagligt forsvarligt at åbne helt op for tilsigelserne.

Siden december har misbrugsbehandling og arbejdet med indsatte i EXIT-forløb været på vågeblus og er i vid udstrækning håndteret telefonisk i landets fængsler og arrester. Det er vurderet – med virkning fra 8. februar 2021 – at der gives mulighed for genoptagelse af begge indsatser med fysisk fremmøde af behandlere, da de vurderes at være af særlig kritisk karakter.

De nuværende COVID 19-restriktioner omkring de indsattes muligheder for besøg og udgang fastholdes foreløbigt. Kriminalforsorgen følger dog smitteudviklingen i samfundet og vurderer løbende, om der kan lempes yderligere på restriktionerne. Hvis COVID 19-situationen generelt ikke forværres i den kommende tid, vil kriminalforsorgen se på, om det fra marts igen vil være muligt at afvikle udgang i en begrænset form, ligesom restriktionerne vedr. besøg vil blive genovervejet.”

Det oplyste giver mig ikke anledning til at foretage mig yderligere. Jeg henviser i den forbindelse til mine overvejelser under pkt. 1 ovenfor.

Jeg offentliggør en nyhed om afslutningen af min sag om forholdene i kriminalforsorgens institutioner på min hjemmeside. I den forbindelse vil der blive offentliggjort en kopi af mit brev af 18. november 2020 og dette brev.

Med venlig hilsen

Niels Fenger

Kopi til:

Jyderup Fængsel
Udlændingestyrelsen